

I. A VIRÁGZÓ KÖZÉPKOR MAGYARORSZÁGON

I./A témazáró feladatlap

3	
pont	

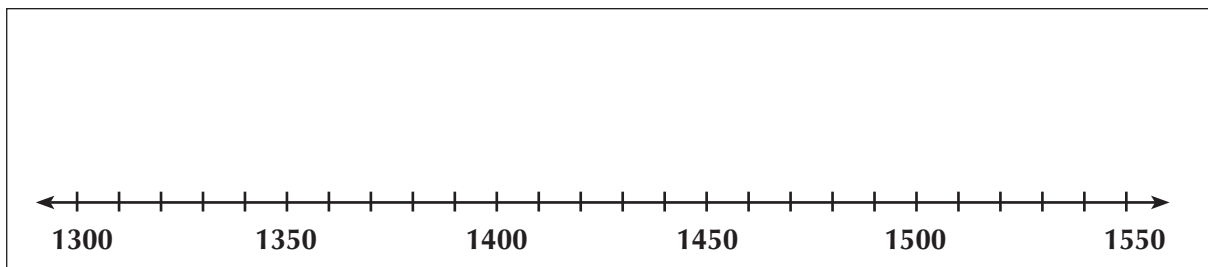
1. a) Melyik uralkodóház tagjai kormányozták Magyarországot 1308–1387 között? _____
b) Ki uralkodott 1387–1437 között? _____
c) Melyik uralkodóház tagja volt I. Ulászló, II. Ulászló és II. Lajos? _____

2. a) Írd be az időszak megfelelő helyére az események betűjelét!

A = Nagy Lajos törvényei

B = mohácsi csatavesztés

C = várnai csata

4	
pont	

- b) Rajzold be kapcsos jellel Mátyás király uralkodási idejét!

3. Olvasd el II. Ulászló törvényeit, és a betűjelek beírásával válaszolj a kérdésekre!

- A) „...mind a királynak, mind akárki másnak akármely városai tartozzanak a földesuruknak kilencedet fizetni...”
B) „...a jobbágyok a szolgabíráktól nyerjenek engedélyt a költözködésre...”
C) „...ha a jobbágy valami kihágásban vétkes (...) akkor a földesúr, ahol az a jobbágy lakik (...) törvényt és igazságot szolgáltatasson...”
D) „...senki paraszt ez országban ne merészljen (...) bármi módon vagy bármi eszközzel özre, nyúlra, vadkanra vadászni...”

Melyik törvény mondja ki

4	
pont	

- a) az úriszék megerősítését? _____
b) a szabad költözködés korlátozását? _____

- X** 4. Magyarázd meg a fogalmakat!

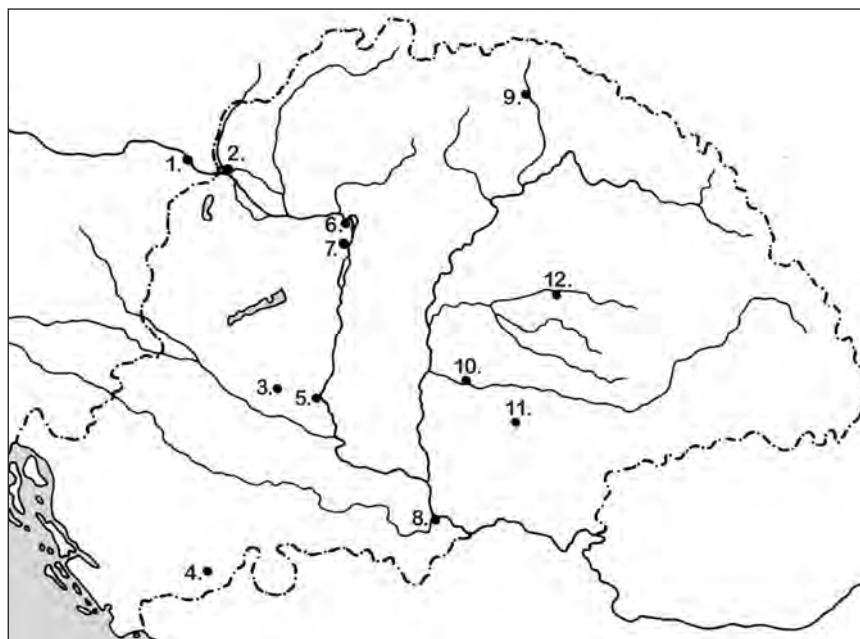
árumegállító jog: _____

bandérium: _____

6	
pont	

mezőváros: _____

5. a) A térkép számai alapján töltsd ki a táblázatot!

Szám	Helyszín	Esemény
5.		
6.		
7.		

7	
pont	

✘ b) Jelöld a térképen Mátyás király hódító hadjáratainak irányát!

6. Találós kérdés.

a) „Valamennyi jobbágy köteles a gabona és a szőlő termésének tizedét földesurának beszoigáltatni.”

A törvény neve: _____

b) „A király kiskorúsága idejére választott országos főméltóság”.

A fogalom: _____

c) „A várost kétféle nép lakja: a magyar és a német. A magyarokat mindenképpen elnyomták, s meg akarták szüntetni azt a (...) régóta fennálló szokást, mely szerint az egyik évben magyart, a másikban németet választanak bírónak”.

A város neve: _____

3	
pont	

7. Az alábbi felsorolásból húzd alá egyenes vonallal az Anjouk, hullámos vonallal a Jagellók korára jellemző megállapításokat!

az aranyforint bevezetése	nikápolyi csata	Dobzse László	bányabér
nápolyi hadjárat	erdélyi parasztfelkelés	röghöz kötés	kapuadó
német-római császár	Toldi Miklós	corvinák	füstadó
rendkívüli hadiadó	keresztes háború hirdetése	Huszt János	várnai csata

8	
pont	

8. Mutasd be röviden az alábbi történelmi személyeket!

Kapisztrán János: _____

Kinizsi Pál: _____

Szapolyai János: _____

✘ Bakócz Tamás: _____

10	
pont	

✘ Bonfini: _____

✘ 9. Foglald mondatba a fogalompárokot!

a) kilenced – tized: _____

b) keresztes háború – parasztháború: _____

6	
pont	

c) király – országgyűlés: _____

✘ 10. Magyarázd meg, mi kapcsolja össze az alábbi személyeket és helyszíneket!

a) Nagy Lajos – Aachen: _____

b) Janus Pannonius – Pécs: _____

c) Kinizsi Pál – Kenyérmező: _____

d) Hunyadi László – Buda: _____

5	
pont	

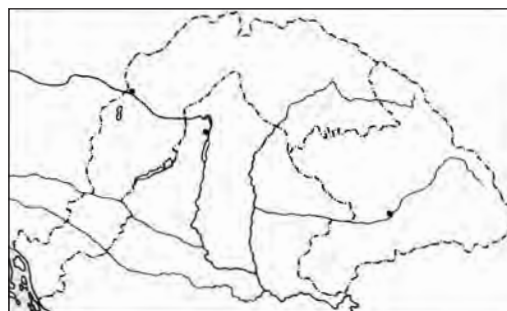
e) Zsigmond – Tata: _____

11. Írd rá a rajzos térképre

a) az országrészek nevét!

b) a „fővárosokat”!

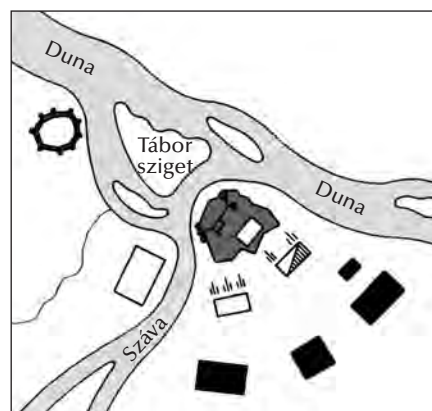
6	
pont	

12. a) Adj címet a térképváznak!

b) Melyik évben vívták a csatát? _____

c) Ismertesd a csata lefolyását!

5	
pont	

13. Írj néhány mondatos fogalmazást az egyik témáról!

a) A mohácsi csatavesztés okai és következményei

b) A nándorfehérvári diadal

c) A középkori magyar állam fénykora: Hunyadi Mátyás uralkodása

5	
pont	

14. Olvasd el az alábbi ismertetőszöveget, majd dönts el az állításokról, igazak-e vagy hamisak!

„Zsigmond minden királyi várost pallosjoggal ruházott fel, felmentette kereskedőiket a belföldi vámok fizetése alól. Uralkodása idejére a városok külön, legelőkelőbb csoportját alkotta a hét – úgynevezett tárnokszéki – királyi város (Buda, Pozsony, Sopron, Nagyszombat, Kassa, Bártfa, Eperjes), melyekhez Mátyás idején nyolcadikként Pest is társult. E városok peres ügyeiben a tárnokmester ítélkezett. A tárnokszéki városok mögött sorakozott a többi – mintegy tíz – királyi város (pl. Esztergom, Kisszeben, Lócse, Óbuda, Szabolca, Szeged), amelyek a királyi személynök bírászkodása alá tartoztak. Ezek voltak a személynöki városok. A városok harmadik csoportját a bányavárosok alkották. A királyi városok száma Európához képest kevés volt. A főuraknak, a püspököknek, a káptalanoknak, a kolostoroknak is voltak kiváltságolt városaik – ezeket mezővárosoknak nevezték.”

1435-ben nyolc tárnokszéki város volt Magyarországon.	
Minden város pallosjoggal rendelkezett.	
Óbuda lakói felett a királyi személynök bírászkodott.	
A főurak kiváltságolt városait mezővárosoknak nevezzük.	

4	
pont	

Maximális pontszám:	76
Elért pontszám:	

I./B témazáró feladatlap

3	
pont	

1. a) Melyik uralkodóház tagja kormányozta Magyarországot 1387–1437 között? _____
b) Ki uralkodott 1458–1490 között? _____
c) Melyik uralkodóház tagja volt Károly Róbert, I. (Nagy) Lajos és Mária? _____

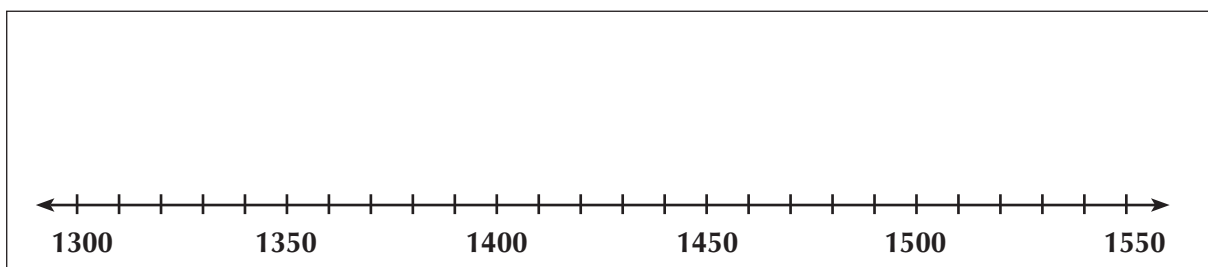
2. a) Jelöld az időszalagon nyíllal és a betűjel beírásával az eseményeket!

A = az Árpád-ház kihalása

B = nándorfehérvári diadal

C = Dózsa György leverése

4	
pont	

- b) Rajzold be kapcsos jellel Zsigmond király uralkodását!

3. Olvasd el II. Ulászló törvényeit, és a betűjelek beírásával válaszolj a kérdésekre!

- A) „...mind a királynak, mind akárki másnak akármely városai tartozzanak a földesuruknak kilencedet fizetni...”
B) „...a jobbágyok a szolgabíráktól nyerjenek engedélyt a költözködésre...”
C) „...ha a jobbágy valami kihágásban vétkes (...) akkor a földesúr, ahol az a jobbágy lakik (...) törvényt és igazságot szolgáltatasson...”
D) „...senki paraszt ez országban ne merészljen (...) bármi módon vagy bármi eszközzel őzre, nyúlra, vadkanra vadászni...”

Melyik törvény mondja ki

4	
pont	

- a) a közös területek használatának korlátozását? _____
b) a polgárok adóterheinek növekedését? _____

4. Magyarázd meg a fogalmakat!

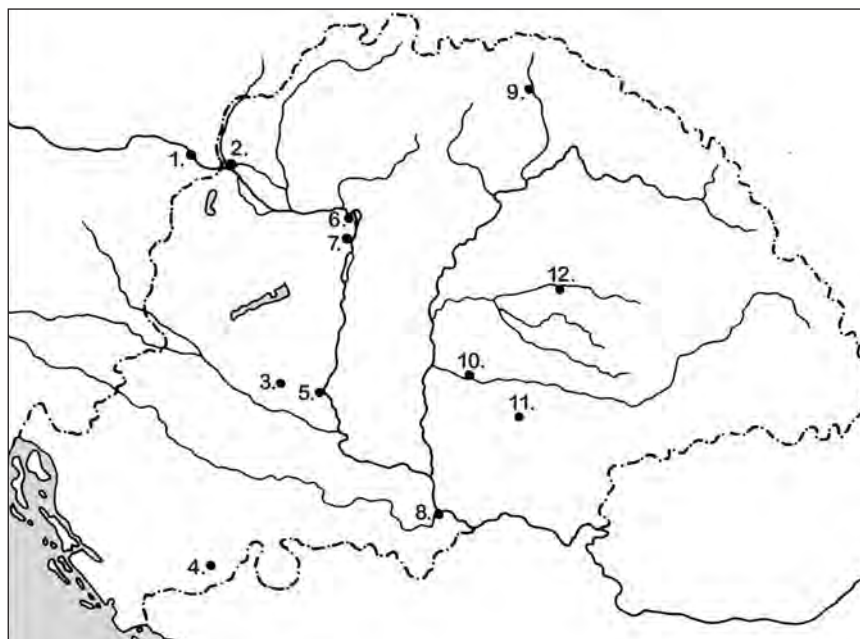
úriszék: _____

zsinat: _____

6	
pont	

szabad királyi város: _____

5. a) A térkép számai alapján töltsd ki a táblázatot!

Szám	Helyszín	Esemény
1.		
8.		
11.		

7	
pont	

✘ b) Jelöld a térképen Hunyadi János hosszú hadjáratának irányát!

6. Találós kérdés.

a) „A nemes nem adhatja el földjét, és csak a nemzetséghez tartozókra hagyhatja. Ha a nemzetség kihal, a birtok visszaszáll a királyra.”

A törvény neve: _____

b) „Mindazok, akik összegyűltek, a népből valók voltak: parasztok, falusi papok, kolduló barátok. Legtöbbjüknek kardja volt, furkósbotja, parittyája, mint a pásztoroknak.”

A fogalom: _____

c) „A Kárpát-medence déli kapujának is hívták. Az itteni erőd őrizte a Dunát és a Dunába torkolló Száva átkelőhelyét is.”

A város neve: _____

3	
pont	

7. Az alábbi felsorolásból húzd alá egyenes vonallal a Hunyadiak, hullámos vonallal a Luxemburgi Zsigmond korára jellemző megállapításokat!

az aranyforint bevezetése	nikápolyi csata	Dobzse László	bányabér
nápolyi hadjárat	erdélyi parasztfelkelés	röghöz kötés	kapuadó
német-római császár	Toldi Miklós	corvinák	füstadó
rendkívüli hadiadó	keresztes háború hirdetése	Huszt János	várnai csata

8	
pont	

8. Mutasd be röviden az alábbi történelmi személyeket!

Dugovics Títusz: _____

Tomori Pál: _____

Dózsa György: _____

✘ Beatrix: _____

10	
pont	

✘ Zách Felicián: _____

✘ 9. Foglald mondatba a fogalompárokat!

a) kapuadó – füstpénz: _____

b) banderiális hadsereg – zsoldos hadsereg: _____

6	
pont	

c) bárók – köznemesek: _____

✘ 10. Magyarázd meg, mi kapcsolja össze az alábbi személyeket és helyszíneket!

a) Nagy Lajos – Pécs: _____

b) Károly Róbert – Visegrád: _____

c) Vitéz János – Esztergom: _____

d) I. Ulászló – Várna: _____

5	
pont	

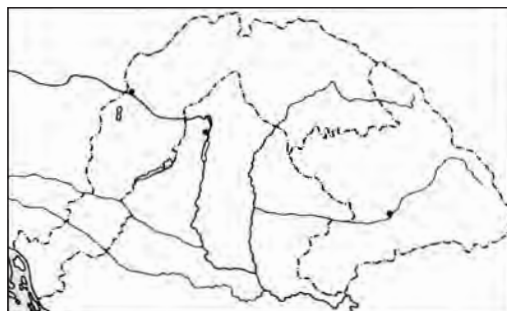
e) Szapolyai János – Temesvár: _____

11. Írd rá a rajzos térképre

a) az országrészek nevét!

b) a „fővárosokat”!

6	
pont	

12. a) Adj címet a térképváznak!

b) Melyik évben vívták a csatát? _____

c) Ismertesd a csata lefolyását!

5	
pont	

13. Írj néhány mondatos fogalmazást az egyik témáról!

a) A mohácsi csatavesztés okai és következményei

b) A nándorfehérvári diadal

c) A középkori magyar állam fénykora: Hunyadi Mátyás uralkodása

5	
pont	

14. Olvasd el az alábbi ismertetőszöveget, majd dönts el az állításokról, igazak-e vagy hamisak!

„Zsigmond minden királyi várost pallosjoggal ruházott fel, felmentette kereskedőiket a belföldi vámok fizetése alól. Uralkodása idejére a városok külön, legelőkelőbb csoportját alkotta a hét – úgynevezett tárnokszéki – királyi város (Buda, Pozsony, Sopron, Nagyszombat, Kassa, Bártfa, Eperjes), melyekhez Mátyás idején nyolcadikként Pest is társult. E városok peres ügyeiben a tárnokmester ítélkezett. A tárnokszéki városok mögött sorakozott a többi – mintegy tíz – királyi város (pl. Esztergom, Kiszzeben, Lőcse, Óbuda, Szokolca, Szeged), amelyek a királyi személynök bírászkodása alá tartoztak. Ezek voltak a személynöki városok. A városok harmadik csoportját a bányavárosok alkották. A királyi városok száma Európához képest kevés volt. A főuraknak, a püspököknek, a káptalanoknak, a kolostoroknak is voltak kiváltságolt városaik – ezeket mezővárosoknak nevezték.”

Esztergom a legkiváltságosabb városok közé tartozott.	
Lőcse peres ügyeiben a tárnokmester ítélkezett.	
A királyi városok kereskedői belföldön nem fizettek vámot.	
Magyarország királyi városainak aránya az európai átlag alatt maradt.	

4	
pont	

Maximális pontszám:	76
Elért pontszám:	

II. A VILÁG ÉS EURÓPA A KORA ÚJKORBAN

II./A témazáró feladatlap

- a) Írd be a térképvázlatba a XVI. században már ismert földrészek nevét!
b) Vonalkázd be függőleges vonalakkal azt a területet, ahová Kolumbusz el akart jutni!
c) Írj **I** betűt Kolumbusz indulási, és **É** betűt érkezési helyéhez!

d) Miért kapta az Újvilág az Amerika elnevezést? _____

7
pont

e) Ki hajózta körül Afrikát? _____

- X** 2. Fogalmazd meg tömören, mi az összefüggés a nagy földrajzi felfedezések és a Török Birodalom terjeszkedése között!

3
pont

3. Mi a különbség a felfedezők és a hódítók között?

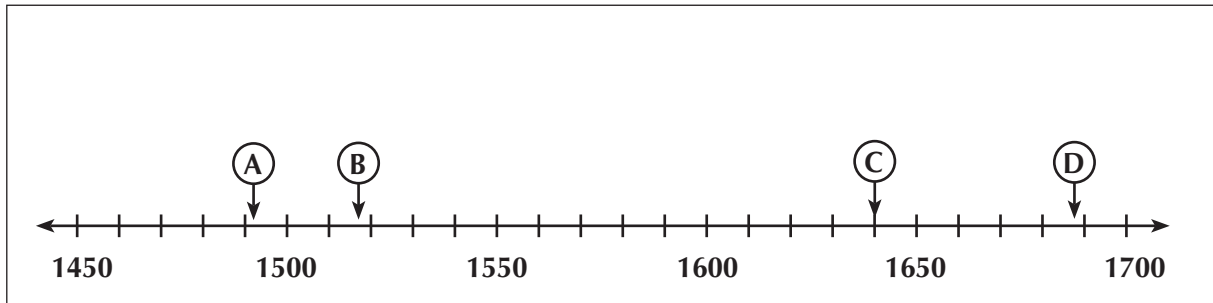
2
pont

4. Húzd alá a felsorolásból a nagy földrajzi felfedezések *következményeit!*

4
pont

világkereskedelem török terjeszkedés aranyéhség a keleti kereskedelem magas vámja
manufaktúrák a hajózás fejlődése gyarmatosítás az őslakók leigázása

5. Milyen eseményeket jelölnek a betűk?

A = _____

C = _____

2	
pont	

6. Húzd alá a felsorolásból!

a) Kik voltak Luther Márton követői?

katolikusok ortodoxok evangélikusok reformátusok protestánsok

b) Melyik szerzetesrend alakult meg a XVI. század közepén?

bencések ferencesek jezsuiták domonkosok pálosok

c) Mely növényt vitték az európaiak Amerikába?

cukornád bab burgonya kakaó paradicsom

3	
pont	

7. Írd a számokat a megfelelő helyre!

1. a „tollas kígyó” országa 2. tartományok 3. bors 4. porcelán
 5. teraszos földművelés 6. emberáldozat 7. íj és nyíl 8. elefántcsont

indiánok: ____ kínaiak: ____ indiaiak: ____ maják: ____ aztékok: ____ inkák: ____ afrikaiak: ____

8	
pont	

✘ 8. A párban álló események közül húzd alá azt, amelyik előbb történt!

a) Amerika felfedezése – a Dózsa-parasztháború leverése

b) a reformáció kezdete – Nándorfehérvár eleste

c) I. Péter trónra lépése – a „Legyőzhetetlen Armada” veresége

3	
pont	

9. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A XV. század végén a _____ egyház válságba került. A _____ világi fejedelmek módjára éltek. A bűnöket _____ lehetett megváltani. A visszaélések ellen emelte fel szavát a német szerzetes, _____. 1517-ben _____ pontban foglalta össze nézeteit. Legfontosabbnak a _____ tanulmányozását tartotta. Feleslegesnek ítélte a _____. Véleménye szerint a papok éljenek úgy, mint _____. Nézeteit a birodalmi gyűlés _____ nyilvánította. Ő fordította le német nyelvre a _____.

10	
pont	

✘10. Melyik országról van szó? Válaszolj a térképvázlat számaival! (Egy szám többször is előfordulhat.)

9	
pont	

- _____ a) három hajót biztosít Kolumbusznak
- _____ b) afrikai kereskedőtelepek
- _____ c) cár
- _____ d) Loyolai Szent Ignác
- _____ e) anglikán egyház
- _____ f) II. Fülöp
- _____ g) „Legyőzhetetlen Armada”
- _____ h) bizonyos árukat csak az állam árulhat
- _____ i) Oliver Cromwell

✘11. Magyarázd meg a fogalmakat!

manufaktúra: _____

parlament: _____

protestáns: _____

6	
pont	

12. Jelöld ✘ beírásával az igaz állításokat!

- a) Anglia a XVIII. században megszerezte Franciaország dél-amerikai gyarmatait.
- b) Az amerikai telepesek képviseletet követeltek az angol parlamentben.
- c) A 13 gyarmat föderációt alakított.
- d) A függetlenségi háború MDCCCLXXIV-ben robbant ki.
- e) A győztes csatát Washingtonban vívták.
- f) Az amerikai hadsereg főparancsnoka Benjamin Franklin volt.
- g) Anglia a függetlenségi háború után elismerte az Egyesült Államok függetlenségét.
- h) Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szétválasztotta a hatalmi ágakat.

4	
pont	

✘13. Egészítsd ki a mondatokat!

- a) A felvilágosodás _____ indult ki.
- b) „Vissza a természethez” – mondta _____.
- c) Az uralkodónak biztosítania kell az alattvalók szabadságát – hirdette _____.
- d) Több száz francia tudós munkájának eredménye az _____.

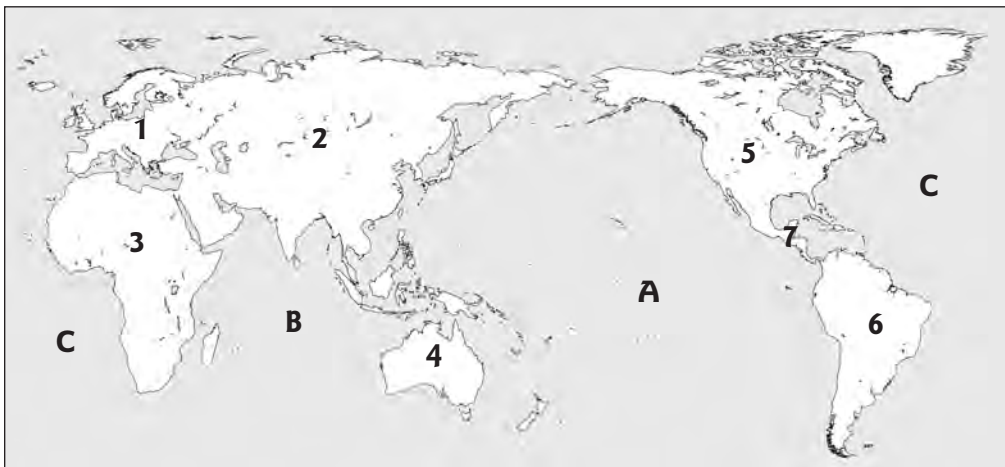
4	
pont	

14. Írj néhány mondatos fogalmazást az egyik témáról!

- a) A világ „kitárul”
- b) A katolikus megújulás
- c) Az Amerikai Egyesült Államok születése

5	
pont	

15. Elemezd a térképet!

a) Mi a térkép érdekessége? _____

b) Mit jelölnek az alábbi számok és a betűk?

1. _____ 3. _____ 7. _____
A _____ C _____

6	
pont	

Maximális pontszám:	76
Elért pontszám:	

II./B témazáró feladatlap

- a) Írd be a térképvázlatba a XVI. században már ismert földrészek nevét!
b) Rajzold be a térképvázlatba Kolumbusz útját!
c) Írd be a térképre a terület nevét, ahová Kolumbusz el akart jutni!

7
pont

- d) Kiról kapta elnevezését az Újvilág? _____
e) Melyik felfedező bizonyította be, hogy a Föld gömb alakú? _____

- X** 2. Fogalmazd meg tömören, mi a kapcsolat a nagy földrajzi felfedezések és a humanisták között!

3
pont

3. Miért győzhették le a spanyol hódítók az őslakókat?

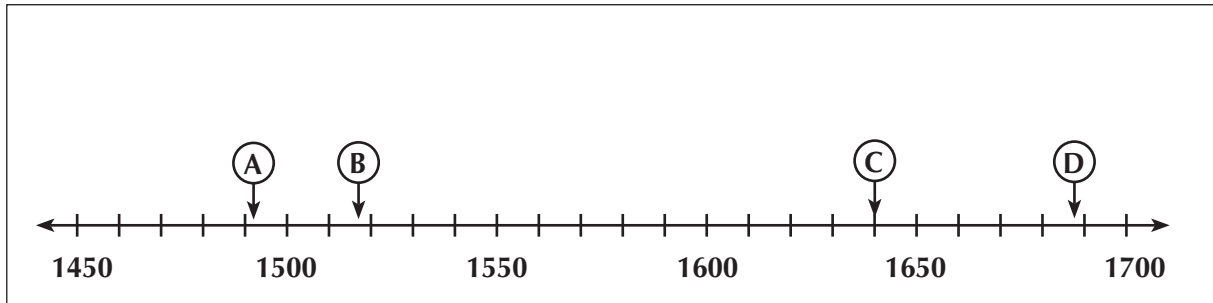
2
pont

4. Húzd alá a felsorolásból a nagy földrajzi felfedezések *okait!*

4
pont

világkereskedelem	török terjeszkedés	aranyéhség	a keleti kereskedelem magas vámja
manufaktúrák	a hajózás fejlődése	gyarmatosítás	az őslakók leigázása

5. Milyen eseményeket jelölnek a betűk?

B = _____

D = _____

2	
pont	

6. Húzd alá a felsorolásból!

a) Kik tartoztak a római pápa fennhatósága alá?

katolikusok ortodoxok evangélikusok reformátusok protestánsok

b) Hány évig tartott a XVII. században a katolikusok és protestánsok közötti háború?

15 30 40 100 116

c) Mely növény került Amerikából Európába?

őszibarack alma árpa kávé dohány

3	
pont	

7. Írd a számokat a megfelelő helyre!

1. fahéj 2. rabszolga 3. postaállomások 4. halászat-vadászat
5. selyem 6. kukorica 7. csomóírás 8. legfontosabb „tantárgy” a harc

indiánok: ____ kínaiak: ____ indiaiak: ____ maják: ____ aztékok: ____ inkák: ____ afrikaiak: ____

8	
pont	

✂ 8. A párban álló események közül húzd alá azt, amelyik előbb történt!

a) Amerika felfedezése – Mátyás király halála
b) A Napkirály trónra lép – a mohácsi csata
c) az anglikán egyház létrejötte – Szentpétervár alapítása

3	
pont	

9. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A protestáns vallást Svájcban _____ terjesztette el. _____ városában hirdette, hogy _____ feltétlen hatalommal rendelkezik a világ felett. Véleménye szerint Isten mindenkiről _____, milyen ember lesz belőle. Nagyon fontosnak tartotta, hogy az emberek _____ életet éljenek. Az egyház élére _____ és világi emberekből álló tanácsot állított. A lelkészek feladata volt a _____ magyarázata. A vének ellenőrizték a _____ életét. Joguk volt a _____ bemenni. Kálvin követőit _____ nevezzük.

10	
pont	

✘ 10. Melyik országról van szó? Válaszolj a térképészlet számaival! (Egy szám többször is előfordulhat.)

9	
pont	

- a) Magellán szülőháza _____
- b) a kincs kiáramlik az országból _____
- c) Szent Bertalan északja _____
- d) Francis Drake _____
- e) parlament _____
- f) Napkirály _____
- g) a tatárok ellen háborúznak _____
- h) Nagy Péter _____
- i) vasbordájú hadsereg _____

✘ 11. Magyarázd meg a fogalmakat!

alkotmányos királyság: _____

kalózkod: _____

6	
pont	

bank: _____

12. Jelöld ✘ beírásával a hamis állításokat!

- a) Anglia a XVIII. században megszerezte Franciaország dél-amerikai gyarmatait.
- b) Az amerikai telepesek képviselőket követeltek az angol parlamentben.
- c) A 13 gyarmat föderációt alakított.
- d) A függetlenségi háború MDCCLXXIV-ben robbant ki.
- e) A győztes csatát Washingtonban vívták.
- f) Az amerikai hadsereg főparancsnoka Benjamin Franklin volt.
- g) Anglia a függetlenségi háború után elismerte az Egyesült Államok függetlenségét.
- h) Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya szétválasztotta a hatalmi ágakat.

4	
pont	

✘ 13. Egészítsd ki a mondatokat!

- a) A felvilágosodás a _____ században kezdődött.
- b) _____ fogalmazta meg a természetes egyenlőség tanítását.
- c) Vagyoni egyenlőségben kell élniük az embereknek – hirdette _____.
- d) Mintegy húszévtizedes munka eredménye az _____.

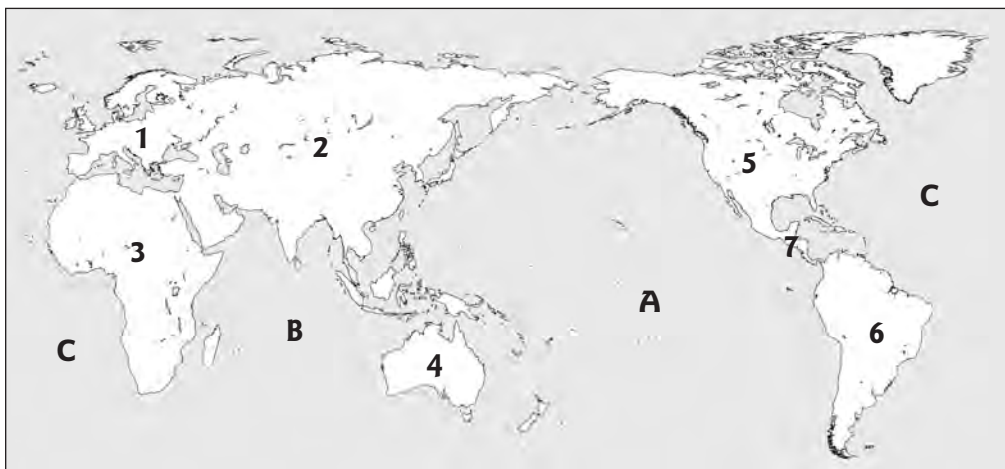
4	
pont	

14. Írj néhány mondatos fogalmazást az egyik témáról!

- a) A világ „kitárul”
- b) A katolikus megújulás
- c) Az Amerikai Egyesült Államok születése

5	
pont	

15. Elemezd a térképet!

a) Mi a térkép érdekessége? _____

b) Mit jelölnek az alábbi számok?

2. _____ 4. _____ 5. _____

c) Melyik betű jelöli azt az óceánt, amelyen Kolumbusz Amerikába hajózott, és mi az óceán neve?

6	
pont	

Maximális pontszám:	76
Elért pontszám:	